

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)

Tafferner Bálint

támogatáspolitikai referens

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM
Területfejlesztési Tervezési Főosztály

2015. május 5. CO-POWER - MTVSz

AZ ELŐADÁS TARTALMA

- 1 A TOP STRATÉGIAI CÉLJA, HATÁSKÖRE, TERÜLETI FUNKCIÓJA
- 2 A TOP FORRÁSKERETE
- 3 A TOP PRIORITÁSTENGELYEI
- 4 A TOP DECENTRALIZÁLT VÉGREHAJTÁSI MODELLJE

TOP STRATÉGIAI CÉLJAI

Partnerségi Megállapodás:

2014-2020 EU források 60 %-a gazdaságfejlesztést céloz.

Elsődlegesen: GINOP, TOP, VEKOP.

A TOP elsődleges célja:

Térségi, decentralizált gazdaságfejlesztés, ezáltal a foglalkoztatás növelése, hozzájárulva az EU 2020 tematikus célokhoz.

Két fő stratégiai cél:

1. Gazdaságélénkítéshez és foglalkoztatási szint növeléséhez szükséges helyi feltételek biztosítása.
2. Vállalkozásbarát város/településfejlesztés, az életminőség és társadalmi összetartozás javításához szükséges helyi feltételek biztosítása.

TOP HATÁSKÖRE, JELLEGZETESSÉGEI

Célterület:

- EU besorolás szerint „kevésbé fejlett régiók”: az ország Budapesten és Pest megyén kívüli területe (18 megye).

Kedvezményezettek/fejlesztések jellege:

A TOP elsősorban az önkormányzatok fejlesztéseihez biztosít forrásokat:

- az önkormányzatok gazdaságfejlesztési és azzal összefüggő,
- város- és településfejlesztési akcióit támogatja.

Támogatások jellege:

A TOP integrált területi program alapján nyújt támogatást.

(18 megye, 23 MJV).

Az ITP végrehajtása a Területi Kiválasztási Rendszer keretei között történik meg.

TOP TERÜLETI FUNKCIÓJA

TOP területfejlesztési küldetése és funkciója:

- Térségi sajátosságoknak és szükségleteknek megfelelő, térségre szabott (elsődlegesen) gazdasági fejlesztések.
- Térségek belső erőforrásaira építkező, azokat kibontakoztató (elsődlegesen) gazdasági fejlesztések.

Területi különbségek kezelése:

- TOP hozzájárul az országos és megyén belüli *területi különbségek csökkentéséhez*.
- TOP hozzájárul a vidéki térségek fejlesztéséhez, *város-vidék kapcsolatok erősítéséhez*.
- TOP hozzájárul a társadalmi-gazdasági szempontból *leszakadó térségek fejlesztéséhez*.

Területi logika:

- Területi szinteken megvalósított decentralizált programok.
- Tervezési forráskeretek a területi szinteken.
- EU új területfejlesztési eszközének alkalmazása a TOP-ban:
 - Közösség által irányított helyi fejlesztések (CLLD)

A TOP INDIKATÍV FORRÁSAI PRIORITÁSONKÉNT

PRIORITÁSTENGELYEK	Alap	OP-n belüli arány (%)	Indikatív forráskeret (nemzeti társfinanszírozással)Mrd Ft
1. Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére	ERFA	24,2	298,5
2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés	ERFA	12,0	147,8
3. Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken	ERFA	16,3	201,0
4. A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése	ERFA	5,0	61,8
5. Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés	ESZA	7,3	89,7
6. Fenntartható városfejlesztés a megyei jogú városokban	ERFA, ESZA	31,4	387,0
7. Községi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD)	ERFA, ESZA	3,7	45,6
Összesen		100	1 231,4

1. Prioritástengely: térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére

Célja:

- a vállalkozások munkahelyteremtő képességének ösztönzése, a helyi gazdaság működését segítő helyi-térségi feltételek biztosításával,
- a turizmus területi adottságaiban rejlő endogén potenciál kibontakoztatása a foglalkoztatás elősegítése érdekében,
- a munkahelyek elérhetőségének javítása, a munkavállalók mobilitásának segítése a közlekedési feltételek fejlesztésével,
- a kisgyermekesek munkaerőpiacra történő visszatérése a gyermekellátási szolgáltatások fejlesztése által.

Támogatást nyújt:

- Helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztése – önkormányzati üzleti infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése, beleértve a helyi gazdaságszervezési tevékenységeket, helyi termékekhez kapcsolódó kisléptékű logisztikai infrastruktúrát,
- Térségi és helyi jelentőségű turisztikai vonzerő-fejlesztések,
- Gazdaságfejlesztést és a munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés,
- Családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével.

Főbb kedvezményezettek:

Helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások.

2. prioritástengely: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés

Célja:

a vállalkozások, befektetők és a lakosság számára vonzó települési környezet kialakítása, gazdaságösztönzés, fiatalok, népesség megtartása

Támogatást nyújt:

- gazdaságélénkítő településfejlesztés, gazdasági, környezeti és társadalmi szempontból fenntartható városszerkezet és vonzó környezet kialakítása,
- települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések,
- szemléletformáló akciók, képzések.

Főbb kedvezményezettek:

- helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak.

3. prioritás: Alacsony CO₂ kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken

Célja: fenntartható városi közlekedés és önkormányzati energetikai fejlesztések

Támogatást nyújt:

- **Fenntartható települési közlekedésfejlesztés:** nem kötöttpályás fejlesztések, új közösségi közlekedési viszonylatok, buszbeszerzés, P+R és B+R, intelligens információ- és kommunikációtechnológia (IKT) alkalmazása, igényvezérelt személyszállítási szolgáltatási rendszer kialakítása, az utazási láncok összekapcsolása, közlekedésbiztonság, szemléletformálás, kerékpáros és gyalogos közlekedés
- **Önkormányzati tulajdonú épületek, intézmények energiahatékonysági fejlesztései, a hőszigetelés javítása**
- **Önkormányzati tulajdonú épületek energetikai korszerűsítése, megújuló energiaforrások alkalmazása** (kazánházak, hőtermelők, hőszigetelés), (fűtésenergia szükséglet megújuló energiaforrásokkal történő ellátása és az önkormányzati intézmények saját villamos energiaszükségletének kielégítésére, megújuló energia alkalmazásával, pl. környezetihő felhasználása, biomassa, vagy napenergia hasznosításával)
- **Önkormányzati helyi ellátáshoz kapcsolódó közcélú megújuló energiatermelés/ellátás** (kisebb léptékű komplex térségi energetikai programok, amelyek a térségi energiapotenciál, különösen a megújuló energia-források belülről fakadó kiaknázására, az autonóm energiaellátás egyéni és közösségi szintű megvalósítására irányulnak)
- **Önkormányzatok Fenntartható Energia Akcióprogramjai (SEAP) elkészítésének támogatása.**

Főbb kedvezményezettek:

Helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, központi költségvetési szervek és intézményeik, közösségi közlekedést közszolgáltatási szerződés alapján ellátó gazdasági társaságok (helyi és helyközi közlekedési társaságok), jogszabály alapján meghatározott kizárólagos építetők (pl. NIF Zrt., Magyar Közút NZrt.)

4. prioritástengely: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése

Célja: Önkormányzati közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének javítása

Támogatást nyújt:

- Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése (idősek, fogyatékkal élők, hajléktalan, szenvedélybeteg és pszichiátriai beteg személyek nappali ellátása, családsegítés, gyermekjóléti szolgálat fejlesztése esetén a minőségi fejlesztés mellett cél a férőhelyek bővítése új intézmények létesítésével, illetve a már működő szolgáltatások férőhelyeinek bővítésével).
- Szociális városrehabilitáció (lakótelepek, leszakadó városrészek, külterületi telepek fizikai rendbetétele, fejlesztése, lakhatási körülmények javítása) – városokban
- Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése, pl. háziorvosi rendelő felújítás, eszközfejlesztés)

Kapcsolódó energetikai cél:
**Az energiahatékonyság növelése,
a környezetterhelés csökkentése,
a kedvezőbb környezeti kibocsátásokkal járó megoldások és
a megújuló energia alkalmazása.**

Főbb kedvezményezettek: helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak, gazdasági társaságok és szövetkezetek

5. prioritástengely: megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztés, foglalkoztatás ösztönzés, társadalmi együttműködés

Célja:

az ERFA prioritásokhoz kapcsolódó ESZA támogatások, kiemelten a megyei gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó foglalkoztatási célú támogatások, a szociális városrehabilitációhoz kapcsolódó közösségi, humán fejlesztések támogatása, továbbá a helyi identitás és kohézió erősítése.

Támogatást nyújt:

- megyei és helyi szintű foglalkoztatási (helyi gazdaságfejlesztési) együttműködések (paktumok), ezek keretében a TOP-1-hez kapcsolódó ESZA tevékenységeket és KKV-k képzési és foglalkoztatási (átmeneti bértámogatás) támogatása, továbbá a gyermekellátási szolgáltatások munkavállalóinak foglalkoztatási (átmeneti támogatás) és képzési támogatása,
- Szociális városrehabilitáció ESZA elemei, pl. társadalmi felzárkóztatás, szemléletformálás
- Helyi közösségi programok, beleértve helyi identitást és közösséget erősítő akciók, helyi közösségfejlesztés, ösztöndíjak, stb.

Főbb kedvezményezettek: helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, megyei kormányhivatalok munkaügyi központja, képző intézmények

6. prioritástengely: Fenntartható városfejlesztés a megyei jogú városokban

Alap: ERFA (TC-8/4/6/9) és ESZA (TC-8/9)

Indikatív forráskeret: 31,4 %

Intézkedések:

6.1. Gazdaságfejlesztés

6.2. Családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése

6.3. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó városfejlesztés

6.4. Fenntartható városi közlekedésfejlesztés

6.5. Önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia-felhasználás arányának növelése

6.6. Városi közszolgáltatások fejlesztése

6.7. Leromlott városi területek rehabilitációja

6.8. Gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó foglalkoztatás-fejlesztés

6.9. Társadalmi kohéziót célzó helyi programok

7. prioritástengely: Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések

Célja:

- kísérleti jelleggel, városokban (10 ezer fő feletti) a helyi civil szervezetek, vállalkozások és önkormányzatok együttműködésével, alulról szerveződve alakított helyi akciócsoportokon keresztül, helyi fejlesztési stratégiákon alapuló fejlesztések – **20-30 db városi CLLD**.
- Központi elem a helyi közösség részvétele a tervezésben és a megvalósításban.
- Kiemelt cél a fiatalok részvétele, a fiatalok megtartása.
- Lakótelepeken megvalósuló helyi fejlesztési, közösségszervezési programok ösztönzése.

Támogatást nyújt:

- kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése (városi kulturális intézmények felújítása, eszközfejlesztése pl: könyvtárak, közösségi házak), helyi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő fejlesztések,
- helyi közösségszervezés, helyi identitást erősítő tevékenységek, kulturális programok támogatása.

Főbb kedvezményezettek:

- Városi helyi akciócsoportok, önkormányzatok, közintézmények, vállalkozások, civil szervezetek, egyházak.

A TOP DECENTRALIZÁLT VÉGREHAJTÁSI MODELLJE

A TOP megvalósítási modellje:

Integrált területfejlesztési megközelítésre épülő decentralizált tervezés és végrehajtás.

- ***Megyei ITP***

TOP 1-5. prioritások szerinti (gazdaság- és településfejlesztési) tartalom, megye MJV-n kívüli területére. Megyei önkormányzatok tervezik és közreműködnek a végrehajtásban.

- ***Megyei jogú városi ITP***

TOP 6. prioritástengely szerinti (városfejlesztési) tartalom, MJV területére. Megyei jogú városok önkormányzatai tervezik, és közreműködnek a végrehajtásban.

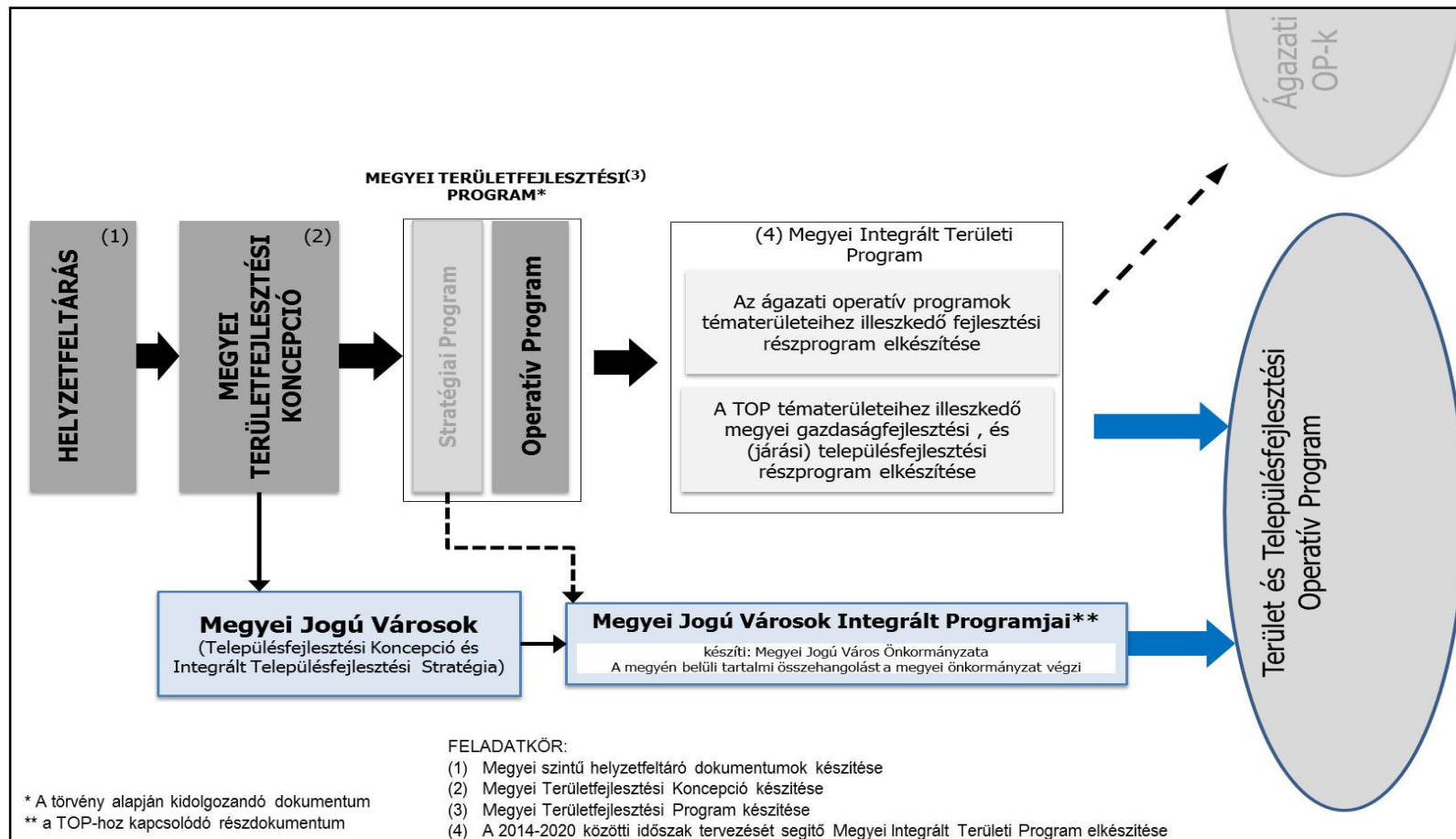
- ***Közösségvezérelt helyi fejlesztési programok városokban, kísérleti jelleggel***

Városi közösségi-kulturális tartalom, helyi gazdaságfejlesztési elemekkel. Helyi fejlesztési stratégiák. *Közösség által irányított helyi fejlesztések (CLLD), – 20-30 db város.*

Helyi Fejlesztési Stratégia (HFS) alapján kiválasztott helyi akciócsoportok (HACS) tervezik és hajtják végre.

A TERÜLETI SZEREPLŐK ÁLTAL KÉSZÍTETT TERV DOKUMENTUMOK LOGIKAI FELÉPÍTÉSE

TERVEZETT MENETREND

A felhívások előkészítése az Irányító Hatóság által	2015. nyár
A felhívások egyeztetése a területi szereplőkkel	2015. nyár
Az első felhívások megjelentetése	2015. VIII. – IX. hó
Az első kötelezettségvállalások megtétele	várhatóan 2015. október

Energetika a GINOP prioritásaiban

GINOP 1. Prioritás 1.2 intézkedés: „A kkv-k növekedési lehetőségeinek megteremtése”

Nem kutatáshoz köthető innovációt végző kkv-kon keresztül.

Cél bővíteni a magasabb szintű szolgáltatások nyújtására képes **ipari parkok, ipari területek, tudományos parkok** körét, így nőni fog az ezeket igénybevevő kkv-k száma.

Probléma a tőkehiány, valamint az ebből adódó **elavult eszköz- és infrastrukturális ellátottság**, ezért lényeges, hogy a kkv-k termelési folyamatainak anyag- és **energiaintenzitása** csökkenjen; innovatív infrastrukturális fejlesztések révén a versenyképesség javuljon.

GINOP 2. Prioritás, „Kutatás, technológiai fejlesztés és innováció” K+F+I infrastruktúra-fejlesztés

GINOP 8. Prioritás: Pénzügyi eszközök a távhő rendszerek és a lakosság energiahatékonysági fejlesztései esetében

Energetika a GINOP prioritásaiban

GINOP 4. Prioritás

Cél: a vállalkozói szféra versenyképességét növelni a KKV-k költséghatékony energiatermelésének és energiafelhasználásának ösztönzésével. A prioritás egyszerre szolgálja a környezettudatos gazdasági versenyképesség erősítését, **a környezetterhelés és a felhasznált primer energia mennyiségének csökkentését**. A prioritás tartalmazza a **megújuló energiák minél szélesebb körű alkalmazásának** lehetőségét.

Intézkedés címe: „Vállalkozások energiahatékonyság-növelését és megújuló energia felhasználását célzó fejlesztéseinek támogatása”

Tevékenységek (KKV-k, Konvergencia régiókban):

Épületek energiahatékonysági korszerűsítése, megújuló energiaforrások alkalmazása;

Gazdasági-termelési folyamat energiahatékonysági korszerűsítése, megújuló energiaforrások alkalmazása

Energetika a KEHOP prioritásaiban (Környezet- és Energetikai Hatékonysági Operatív Program)

5. Prioritás

„ENERGIAHATÉKONYSÁG NÖVELÉSE, MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK ALKALMAZÁSA”

Cél a Nemzeti Reform Programban 2020-ig kitűzött 14,65%-os megújuló részarány elérésének elősegítése, az ország fosszilis energiahordozó felhasználásának csökkentése, valamint a klímavédelemhez való hozzájárulás.

- Intézkedés 1: Hálózatra termelő, nem épülethez kötött megújuló energiaforrás alapú zöldáram-termelés elősegítése (Biomassza hasznosítása; Biogáz termelés és felhasználás; Geotermikus energia alkalmazása; Napenergia hasznosítása; Vízenergia hasznosítása; villamos energia-tároló rendszerek)
- Intézkedés 2: Épületek energiahatékonysági korszerűsítése megújuló energiaforrások alkalmazásának kombinálásával
- Intézkedés 3: Távhő és hőellátó rendszerek energetikai fejlesztése, illetve megújuló alapra helyezése
- Intézkedés 4: Szemléletformálási programok
- Pénzügyi eszközök: VEKOP 2, GINOP 8.

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

KÖSZÖNÖM a FIGYELMET!

Tafferner Bálint

Támogatáspolitikai referens

Nemzetgazdasági Minisztérium - Területfejlesztési Tervezési Főosztály

Tel.: +36 1 795 5637; E-mail: balint.tafferner@ngm.gov.hu